

D-wo 16. Dywizji Piech. /Pom./
III. Biuro nr. dz. 54.../20.

29925
Toruń, dnia 11. marca 1920.

Tajne!

D-wo Dywizji przedkłada w załączeniu sprawozdanie z przeglądu oddziałów i zakładów podległych Dywizji, dokonane-go przez D-cę Dywizji w myśl rozkazu Nacz. Dow. nr. 1142/IV. z dnia 20. stycznia 1920 r. /załączniki 1 - 7a./

Równocześnie z powyższem sprawozdaniem Dow. Dywizji przedkłada 1%. wykaz brakujących oddziałów, zakładów i taborów, (sygnatury wykonane niebiesko w załączonym Ordre de Bataille) /zał. 8./

2/. wykaz brakujących koni /zał. 9/

zał. 9-17:

" " wozów /zał. 10/.

w oddziałach już istniejących

" " kuchni polowych /zał. 11/.

3/. wykaz braków w uzbrojeniu /zał. 12./

4/. " brakujących sił i środków sanitarnych, /zał. 14/

5/. " koni chorych /zał. 15/.

6/. " braków w wyposażeniu samochodami /zał. 16/

7/. " " w wykwapowaniu i unieruchomieniu /zał. 17/.

17 zał.

za 28:

Ja. Rzeźnik

Rap. i ref. m. k.

W. Z.
Fabrycyński

Pplk. p. d. Sz. Gen. i z-ca D-cy Dywizji.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

NACZELNE DOWODZISTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GŁÓWNA
WARSZAWA

L. Dz. 29925, dnia 30/III 1920 r.
zał. 8. Wydm. 1.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

395
54

A Służba gospodarcza.

Kasowość.

- ad 1/. Faktyczny stan ludzi i koni zgadza się ze stanem wykazaniem w dzienniku poborów.
- ad 2/. Prowadzenie zapis^{ów} przy oddziałach, księgi kasowe, rachunkowo i rozrachunkowo nie wystarczające, ponieważ Intendentura Dywizji Strzelców Pomorskich, pomimo kilkakrotnych zapotrzebowań nie otrzymała, ani z Intendentury O.G.Poznań jak z Intendentury D-twa Frontu Pomorskiego dostatecz^{nej} ilości ksiąg i formularzy przepisowych, oraz materiału piśmiennego.
- ad 3/. Stan kasy się zgadza. Dwaj członkowie komisji posiadają po jednym różnym kluczu. Kasy znajdują się w poszczególnych ~~każ~~ batl. na odwachu lub w kancelarji, gdzie ustawiono posterunek.
- ad 4/. Gospodarka mundurowa.
Stan magazynu mundurowego zgadza się z księgą mundurową.
- ad 5/. Inwentarzowej książki nie prowadzi się. Rozkaz wydano na miejscu o zaprowadzeniu książki inwentarzowej.
- ad 6/. Warsztaty szewskie i krawieckie są przy wszystkich baonach, zapoczątkowane lecz z powodu zupełnego braku narzędzi, podszew i nici nie pracują. Intendentura Frontu Pomorskiego pomimo zapotrzebowania nie dostarczyła.
- ad 7/. Oprócz III. bat¹⁶ p.a.c., 1. i 2. komp. XVI. baonu saperów ~~nie~~ i Urzędu amunic. nie prowadzi się, ponieważ dotąd darów nie odebrano.
- ad 8/. Stan magazynu prowiantowego zgadza się z przedłożonemi księgami.
- ad 9/. Artykuły wydaje się według rzeczywistego stanu.
- ad 10/. Każdy żołnierz otrzymuje przepisową rację. Relutowani nie pobierają strawnego.
- ad 11/. Magazyn nie robi zbyt^{nych} zapasów.
- ad 12/. Żywność pobiera się z etapowych magazynów żywnościowych. O ile etap. magazyn pewnej żywności np. mięsa, kartofli, siana, słomy nie dostarcza, zakupuje je oficer aprowizacji z oficerem kasowem w porozumieniu się ze Starostwem po cenie maksymalnej.

ad 13/. Protokoły wizytacyjne prowadzi się.

ad 14/. Intendentura Dyw. Strz. Pom. nie posiada piekarni ani rzeźni.

ad 15/. Kantyn ani gospód żołnierskich zakontraktowanych nie-ma. Zostaną dopiero zaprowadzone.

ad 16/. Niezupełnie wystarczające. Zarząd kwaterunkowy nie dostarcza poszczególnym podległym formacjom należącej się ilości węgla i nafty. Również brak koców i sprzętów w izbach żołnierskich jak np. w Gniewie, w Kościerzynie i w Kartuzach.

ad 17/. Personel służby gospodarczej.

Niezupełnie z powodu braku wyszkolonego personelu. Poszczególne baony posiadają w komisji gosp. zamiast 1 oficera kasowego i 1 oficera prowiantowego tylko ^{pod} 1 ofic. rachunkowego.

UWAGA:

Umundurowanie: jest wielki brak przedewszystkiem obuwia i bieleziny.

Zywność: ma ogół bardzo dobra oprócz żywności pobranej E.M.Z.II. w Grudziądzu, gdzie kawa pomieszana z pieprzem, zamiast 30 gr. tłuszczu wydaje się bardzo solonej słoniny, chleb ma zakalec.

B. Służba Artyleryjska (Broni i amunicji).Zapotrzenie w amunicję.

3. Stan amunicji w Dywizji jest dobry.
4. Amunicja jest złożona w większej części w składnicy Dywizji, dwie dzienne dotacje przy formacjach.
5. Środki transportowe dla braku koni i kolumny samochodowej przy urzędzie amunicyjnym w polu nie byłyby wystarczające.

Magazyny, Czołwki, Kolumny Amunicyjne.

7. Zapasy amunicji nie są wystarczające, brak na karabin jednej czwartej dotacji dziennej = 67500, 1 1/4 dotacji na kolumnot = 105000 naboju.
8. Amunicja artyleryjska jest kompletna.
9. Amunicja jest użyteczna.
11. Rozkazy oszczędzania amunicji są wydane. (dziennik wydziału broni i amunicji 145-147).
12. Rozkazy o zbieraniu i odsyłaniu wystrzelonych łusek łódek i pustych skrzyń amunicyjnych są wydane rozkazem Dywizji nr. 60. § 2. z dnia 6.12.1919r. i nr. 25. § 4. z dnia 8.2.1920r.
13. Instrukcja dla transportów amunicji nr. 24302/IV. jest znana i przestrzegana.
14. Magazyny amunicyjne i oddziały obchodzą się umiejętnie z amunicją. Amunicja jest przechowywana w przepisowy sposób.
15. Rozkazy Nacz. Dow. nr. 64364/IV z 20.11. itd. są znane i przestrzegane.

Służba Broni w Oddziałach - Broń Piechoty.

16. Taktyczne raporty broni i amunicji meldują formacje w 5-dniowych i miesięcznych raportach.
17. Dowódcy komp. baonów i pułków znają stan broni w swych oddziałach.
18. W pułkach i baonach są назначeni oficerowie broni.
19. Uzbrojenie oddziałów nie jest kompletne, brak 25 % uzbrojenia.
20. Przebrojenie nie jest ukończone.
21. Z powodu tworzenia się Dywizji i braku odpowiednich broni do przebrojenia.
22. Broń jest w dobrym stanie utrzymana.
23. Oddziały nie posiadają zapasów ponad stan liczebny.
24. Wat broni nie spostrzeżone.

25. Ruchowniki są częściowo przez kursy wykazani.
26. Narzędzia rusznikarskich i części zapasowych jest w Dywizji wielki brak.
27. Zapasną broń oddaje się do reperacji do urzędu amunicyjnego.
28. Rozkazy, że dobrą broń wydaje się tylko za zwrotem zapasowej są znane i przestrzegane.
29. Pod-oddziały prowadzą inwentarze broni.
30. Nad-kompletnych karabinów maszynowych Dywizja nie posiada.

Broń artylerji.

32. Dywizja posiada 4 francuskie działa przydzielone jej z armji generała Hallera. Dla braku amunicyji i książek rur i lafet nie można ich stopień z użycia dokładnie określić.
33. Konserwacja dział jest dobra.
34. Bateria nie jest kompletnie wyposażona.
35. W baterji jest pewien brak sprzętów artyleryjskich, na sprawności bojowej baterji brak ten się nie odbija.
36. Bateria prowadzi inwentarze sprzętu artyleryjskiego.

Maski gazowe.

38. Każdy żołnierz nie posiada maski gazowej, brak 50 %.
  39. Maski są w dobrym stanie.
  40. Ilości dostatecznej mask nie dostarczono.
  41. Żołnierz zdaje sobie dokładnie sprawę z przeznaczenia maski gazowej.
  42. Przez odpowiednie instrukcje i ćwiczenia się są żołnierze wyszkolenie w używaniu i nakładaniu maski gazowej.
  43. Żołnierze znają środki alarmujące w razie pojawienia się gazów.
  44. Brak wyszkolonych oficerów i podoficerów gazowych.
  45. Wszystkie maski gazowe są znakowane.
- Wzrost. Na nr. 1, 2, 6, 10, 31, i 37. odpowiedzi z powodu tworzenia się i nie brania Dywizji udziału w operacjach wojennych dać nie można.

zał. 3

C. Służba inżynieryjno - saperska.

Wojska i oddziały techniczne.

ad 1/. Funkcje szefa służby inż. przy 16. Dywizji Pom. spełnia czasowo d-ca 16. baonu saperów.

ad 2/. Organizacja:

1. Dow. XVI. baonu saperów 2 ofic. 9 szereg.
2 " 115 " 30 koni
3 " 175 " 33 " .

Rozkaze Nacz. Dow. Nr. 160 o przydziałach ofic. i żołnierzy jest Dywizji nieznany.

ad 3/. Kontrola stanów liczebnych w oddziałach technicznych dotychczas nie nastąpiła, ponieważ formacje te znajdują się w początkach organizacji. Zresztą rozkaz Nacz. Dow. Nr. 171 z dnia 11.11. 1919 r. jest Dywizji nieznany.

ad 4/, 1. i 2. komp. XVI. baonu saperów są wyszkolone na system francuski. 1-go III. br. rozpoczął się kurs dla oddziałów b. armji gen. HALLERA celem wyszkolenia ich w mistrzostwie krajowej, w którym to kursie wymienione formacje udział brać będą.

Co do luk w wyszkoleniu oddziału uzupełn. przybywających z kraju Dywizji. niema żadnych danych, ponieważ dotychczas nie otrzymała żadnego uzupełnienia z zapas. oddziałów technicznych.

ad 5/. Kolumn mostowych Dyw. nie posiada.

ad 6/. Dyw. z rozkazu Nacz. Dow. Gł. Kwat. nr. 70 z dnia 27.9.1919 r. nie korzystała: cywilnego personelu kontraktowego Dyw. w oddziałach sap. i technicznych niema.

D. służba taberów i koni.

- ad 1) Koluna taberowych Dywizja nie posiada .
- ad 2) Dla tego że Dywizja operacji żadnych nie przeprowadza, punkt 2 *nie* uwzględnia się.
- ad 3) Stan czyszczenia i odżywiania: a) II i III Baen pułku Ter.S. na ogół dobry ; b) Grudz. p.S. na ogół dobry ; c) pułk Starogard. I i II Baen na ogół dobry III.Baen średni; d) pułk Kaszub. dobry; e) 3.Grupa aeronautów odżywienie dobre, czyszczenie złe; f) Urząd amunicyjny średni; g) 16 komp. telegrafistów dobry; h) 3 komp. saperów odżywienie dobre, czyszczenie na ogół dobre; i) 3 bateria 16 pułku artylerji niezadawalniająca; k) 2-komp.saperów średni.
- ad 4) Drugi i Trzeci Baen Ter.Strz. dobre ; b) pułk Grudziądzki w II. Baenie brak materacu w stajni, w I.2 III Baenie odpowiednie; c) pułk Starogardzki odpowiednie; d) pułk Kaszubski odpowiednie; e) 3.Grupa aeronautów odpowiednie; f) Urząd amun.odpowiednie; g) 16 komp.telegr. odpowiednie; h) 3 komp.saperów odpowiednie; i) 3 bateria 16 pułku artylerji odpowiednie; k) 2 komp.saperów nieodpowiednie, brak materacu, częściowe konie stoją za ciasno obk siebie i na górze cementowej podłodze.
- ad 5) a) II i III Baen Ter.Strz. na ogół uprzęż nie dopasowana, za niska na piersiach, wędzidła częściowe nie na właściwym miejscu pyka końskiego, w jednym wypadku pestrenki za krótkie, potrzeba reperacji rymarskich, brak ~~z~~ mieni, których miejsce zastępuje częste drut konia łatwo kaleczący. Jedna para mólów co do wzrostu nie umięt- nie spawana. b) Pułk Grudziądzki II Baen dopasowanie uprzęży dobre, I i III Baen uprzęż częściowe nie dopasowana, konieczna potrzeba reperacji rymarskich, braki w batach, w I Baenie prawie wszystkie wędzidła za szerokie. c) Pułk Starogardzki dopasowanie uprzęży odpowiednie, w I Baenie jedna para koni źle spawana (ciężki koń z lekkim) ; za ciężkie konie nie nadają się do taberu. d) Pułk Kaszubski dopasowanie uprzęży dobre. e) 3 Grupa aeronautów dopasowanie uprzęży dobre, takowa ale zapędzona i źle utrzymywana. f) Urząd amunicyjny uprzęż dopasowana, ale zabrudzona i zaniedbana. g) 16 komp.telegr. uprzęż z wyjątkiem wędzideł dobra dopasowana. h) 3 komp.sap.uprzęż dopasowana, wędzidła i strzemiona

- źle utrzymane. i) 3 bateria 16 pułku artyl. uprzęż depasowana, ale w brudnym stanie. k) 2 komp.sap.uprzęż na ogół depasowana, ale w bardzo brudnym i zaniedbanym stanie, brak prawidłowych lejce, braki w batrach.
- ad 6) Dlatego, że tabory powyższych formacji nie znajdują się w marszu, punkt 6 nie uwzględnia się.
- ad 7) Stan wozów ogólny wszystkich formacji jest dobry.
- ad 8) Wozы powyższych formacji są albo typu niemieckiego "Lebensmittelsagen, proviantwagen" albo typu francuskiego furgonu. Jakkolwiek materiał wozowy jest wytrzymały i solidny, nie odpowiada warunkom obecnym w polu. Wszystkie wozy są za ciężkie, za mało ruchliwe i nie dostosowane do szerokości toru drogi na froncie wschodnim. Wozy tak zw. krajowe, lekkie ruchliwe na wzgl.wysokich kołach i z węższym teren są najodpowiedniejsze
- ad 9) a) Pułk Ter.Strz. odpowiednia; b) Pułk Grudziądzki odpowiednia; c) Pułk Starogardzki odpowiednia; d) Pułk Kaszubski odpowiednia; e) 3 Grupa aeronautów nieodpowiednia, wozy winny być utrzymywane w czystym stanie; f) Urząd amunicyjny niezadawalniająca, utrzymywanie w czystym stanie konieczne; g) 16 komp.telegra. odpowiednia; h) 3 komp.sap. odpowiednia; i) 3 bateria 16 pułku artylerji odpowiednia; k) 2 komp.sap. nieodpowiednia, wozy znajdują się w brudnym stanie.
- ad 10) Nie uwzględnia się.
- ad 11) Personal taberowy powyższych formacji z małymi wyjątkami nie posiada żadnego wyszkolenia taberowego.

D-wo 16. Dywizji Piech. /Pom./

Miejsce p., dn. 8. III. 19.

Szef Weterynaryjny

^ 1 ^

Nr.dg...../20.

SLUZBA WETERYNARYJNA.Ad 1/.

T.P.S. Ewidencja przeważnie przeprowadzona.

G.P.S. " " nie przeprowadzona.

III.Gr.aero. Ewidencja przeprowadzona.

3/XVI. sap. " "

16 komp. teleg. " "

Urząd amunic. " "

Ad 2/.

	<u>I l o ś 6</u>		<u>Uwagi</u>
	<u>koni</u>	<u>mułów</u>	
Tor. pułk Strzel.	53	40	I. Baon T.P.S. nie wliczony
Gr. " "	30	18	Sztab pułku nie wliczony
III.Gr. aero.	17	--	
3/XVI kłzegr.sap.	27	1	
16 komp.teleg.	18	32	
Urząd amunic.	13	--	

Ad 3/.

Tor. pułk Strzel. Pielęgnacja przeważnie nie dostateczna.

Gr. " " " " dobra.

III.Gr. aero. " " dobra.

3/XVI. sap. " " nie dostateczna.

16. komp. teleg. " " bardzo dobra.

Urząd amunic. " " zaniedbana.

Ad 4/.

Tor. pułk Strzel. Podkowanie prawidłowe.

Gr. " " " "

III.Gr. aero. " "

3/XVI sap. " " przeważnie prawidłowe.

16. komp. teleg. " " prawidłowe.

Urząd amunic. " " zaległe.

Ad 5/.

Tor. p. Strzel. Wodopój dobry.

Gr. p. " "

III.Gr.aero. " "

3/XVI. sap. " "

16. komp. " "

Urząd amunic. " ~~maximalny~~ normalny.

Ad 6/.

Tor. p. Strzel. Odżywianie przepisowanemi racjami. Przeważnie do-
stateczne.

Gr. p. " odżywianie " "

III.Gr. aero. " " "

3/XVI. sap. " " "

16. komp. teleg. " " "

Urząd amunic. " " "

Ad 7/.

Tor.p. Strzel. Stan stajen dobry.

Gr. p. " " " "

III.Gr. aero. " " "

3/XVI. sap. " " "

16.komp. teleg. Brak szyb. Ogólnie dobry.

Urząd amunic. ~~Brak szzyb. Ogólnie dobry.~~

Ad 8/.

Rozlokowanie i uwijazanie.

Tor.p. Strzel. dobre.

Gr. p. " przeważnie na łańcuchach.

III.Gr. aero.

3/XVI. sap.

16.komp. teleg. przeważnie na łańcuchach.

Urząd amunic. " " "

Ad 9/.

Ilość derek, szczotek itd.

Tor.p. Strzel. Zupełny brak derek. Szczotki i zgrzebły po ¹na jedną parę.

Gr. p. " Derki dla każdego konia z wyjątkiem mułów. Szczotki i zgrzebły po 1 na jedną parę koni.

III.Gr. aero. Zupełny brak derek. Szczotki i zgrzebły jak wyżej.

3/XVI. sap. Szczotki ryżowe, nieodpowiednie, częściowo i zgrzebła.

16.komp. telegr. Szczotki i zgrzebły po 1 na parę koni.

Urząd amunic. Po 1 derce na konia. Szczotki i zgrzebły jak poprzednio.

Ad 10/.

Stan sanitarny.

Tor.p. Strzel. Prawie dobry.

Gr. p. " Dobry.

III.Gr. aero. "

3/XVI. sap. 17% chorych.

16. komp. telegraf. Dobry.

Urząd amunic. Większość zarażona na świerzb.

Ad 11/.

Czas ostatnich oględzin.

Tor.p. Strzel. 19.II.20.r.

Gr. p. " 10.I. 20 r.

III.Gr. aero. 19.II.20 r.

3/XVI. sap. 19.II.20r.

16.komp. telegr. 19.II.20r.

Urząd amunic. 19.II.20r.

Ad 12/.

Dozór weterynaryjny ^wwszystkich formacjach Dywizji pełni

Czef weterynaryjny Dywizji.

O b j a ś n i e n i a:

Tor.p. Strzel. = Toruński pułk Strzelców,
Gr. p. " = Grudziądzki pułk Strzelców,
III.Gr. aero. = III. Grupa aeronautyczna,
3/XVI. sap. = 3 komp. XVI. baon saperów,
16.komp. telegr. = 16 komp. telegrafistów,
Urząd amunic. = Urząd amunicyjny.

Szef Weterynaryjny

nr.dz.....

Z a ł ą c z n i kSLUŻBA WETERYNARYJNA.

Ad 1).

Tor.pułk Strzel. I Baon. Ewidencja przeprowadzona.

Starog.pułk.Strzel. " "

Kaszub. " " " "

Sztab Dywizji " "

3-16 bat.p.a.c. " "

2-16 komp.sap. " "

Ad 2).

	I l o ś ć	
	koni	mułków
Tor.pułk Strz.I Baon.	28	-
Starog.pułk Strzel.	28	14
Kaszub. " "	8	12
Sztab Dywizji	37	-
3-16 bat.p.a.c.	85	-
2-16 komp.sap.	16	-

Ad 3)

Tor.pułk Strz.I.Baon. Pielęgnacja dobra

Starog.pułk Strzel. " "

Kaszub. " " " bardzo dobra

Sztab Dywizji " dostateczna

3-16 bat.p.a.c. Pielęgnacja z powodu rozszerzenia świerzbu wzbroniona u zdrowych koni dostateczna.

2-16 komp.sap. " zaniedbana.

Ad 4)

Tor.pułk Strz.I Baon. Podkowanie prawidłowe

Starog.pułk Strzel. " "

Kaszub.pułk Strzel. " "

Sztab Dywizji " "

3-16 bat.p.a.c. " częściowo zaległe

2-16 komp.sap. " zupełnie zaniedbane.

Ad 5)

Tor.pułk Strz.I Baon. Wodopój dobry

Starog.pułk Strz. " "

Kaszub. " " " "

Sztab Dywizji " "

3-16 bat.p.a.c. " "

2-16 komp.sap. " "

Ad 6)

Tor.pułk.Strz.I Baon. Odżywienie przeważnie dostateczne

Starog.pułk Strzel. " " "

Kaszub. " " " "

Sztab Dywizji " " "

3-16 bat.p.a.c. Z powodu świerzbii należy racje podwyższyć.

2-16 komp.sap. Stan odżywienia liche.

Ad 7)

Tor.pułk Strz.I Baon. Stan stajen dobry

Starog.pułk Strzel. " " "

Kaszub. " " " "

Sztab Dywizji " " "

3-16 bat.p.a.c. " " "

2-16 komp.sap. " " "

Ad 8)

Tor.pułk Strz.I Baon. W kwaterach cywilnych. Uwiązanie na łańcuchach.

Starog.pułk Strzel. " barace, uwiązanie na łańcuchach

Kaszub. " " " stajniach prywatnych. !

Sztab Dywizji " koszarach

3-16 bat.p.a.c. " "

2-16 komp.sap. " "

Uwiązanie
przeważnie na
łańcuchach.

Ad 9)

Ilość derek, szczotek itd.

Tor.pułk Strz.I Baon. Derki na każdego konia, szczotki i zgrzeblę po 1 na parę.

Starog.pułk Strzel. Brak derek, szczotki i zgrzeblę po 1 na parę.

Kaszub. " " 18 derek, " " " " 1 na parę koni

Sztab Dywizji Derki na każdego konia.

3-16 bat.p.a.c. Brak derek

2-16 komp.sap. " "

Staż sanitarny.

Ad 10)

Tor. pułk Strz. I Baon. Dobry

Starog. pułk Strzel. 2 konie chore na chorobę niekazałą.

Kaszubski " " Dobry

Sztab Dywizji "

3-16 p.a.c. 57 koni chorych na świerzb.

2-16 komp.sap. 16 " " " " .

Ad 11)

Czas ostatnich oględzin.

Tor. pułk Strz. I Baon 12.I.20

Starog. pułk Strzel. 10.I.20

Kaszub. " " 24.I.20

Sztab Dywizji 19.II.20

3-16 bat.p.a.c. nie zatwierdzono

2-16 komp.sap. " "

Ad 12)

Dozór weterynaryjny w wszystkich formacjach Dywizji pełni Szef
Weterynaryjny Dywizji.

O b i a ś n i e n i a :

Tor.p.Strz. = Toruński pułk Strzelców

Starog.p.Strz. = Starogardzki pułk Strzelców

Kaszub.P.Strz. = Kaszubski pułk Strzelców

3-16 bat.p.a.c. = 3-16 baterja artylerji ciężkiej

2-16 komp.sap. = 2-16 kompanji saperów.

D-two 16. Dyw. P.P.

Toruń, dnia 8.3.1920r.

Wydział sanitarny.

Nr.dz.....731/20

Ad F. Służba zdrowia (Formacji sanitarnej).

Ad 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10. Dywizja dotychczas sanit. nie posiada.

Służba zdrowia w oddziałach.

Pułk Toruński: i oddziały : Urząd amun. 16. komp. telegr. 16. Baon saperów, III. grupa aeronautyczna 3/16. p.a.e.

- Ad 11. Izby chorych w wszystkich baonach dobrze zorganizowane.
- " 12. Transport chorych odbywa się do szpitala w Toruniu i Brodnicy wozem oddziałów.
- " 13. Funkcjonowanie służby zdrowia w pułku dobre, mimo braku około 50 % sanitariuszy.
- " 14. Wyszkolenie sanit. dobre.
- " 15. Oddziały korzystają tylko dorywczo z kąpieli i odwasalni a to po pierwsze ze względu na brak węgla po drugie ze względu na nieuruchomienie natrysków zepsutych istniejących w koszarach przez urząd budowlany.
- Z pralni pułk nie korzysta.
- " 16. Stan zdrowotny oddziałów zadowalniający.
- " 17. Szczepienie ochronne przeprowadzane.
- " 18. Żołnierze są pouczeni.
- " 19. Zaopatrzenie oddziałów przepisowe. Bródków lekarskich nie brak.
- " 20. Stan higieniczny oddziałów dostateczny, daje się zauważyć brak bielizny szczególnie skarpet i brak większej ilości mydła.

Pułk Grudziądzki.

- Ad 11. Izby chorych w wszystkich baonach dobrze zorganizowane.
- " 12. Baony w Chełmnie odnoszą chorych do szpitala cywilnego. Baon z Grupy transportuje chorych koleją i wozem do szpitala do Grudziądza.
- " 13. Funkcjonowanie służby zdrowia w pułku dobre, mimo braku około 50 % sanitariuszy.
- " 14. Wyszkolenie sanit. dobre.
- " 15. Oddziały korzystają tylko dorywczo z kąpieli i odwasalni a to po pierwsze ze względu na brak węgla po drugie ze względu na nieuruchomienie natrysków zepsutych istniejących w koszarach

przez urząd budowlany. Z pralni pułk nie korzysta.

- Ad 16. Względnie dobre, daje się zauważyć, iż żywność dostarczana dla baonu w Grupie z Urzędu Gospodarczego w Grudziądzu, a mianowicie, chleb, słonina i mięso co do jakości jest wiele gorsze, jak dostarczano innym oddziałom Dywizji.
- " 17. Szczepianie częściowo przeprowadzone, a resztą ^{ze względu} na zmianę stanów i organizację pułku ciągle się przeprowadza i kontroluje.
- " 18. Żołnierze są pouczani.
- " 19. Zapatrywanie oddziałów przepisowe. Środków lekarskich nie brak.
- " 20. Stan higieniczny oddziału dostateczny, daje się zauważyć brak ~~kitu~~ bielizny w szczególności skarpet i brak większej ilości mydła.

Pułk Starogardzki.

- Ad 11. Izby chorych w wszystkich baonach dobrze zorganizowane.
- " 12. Wozem oddziałów do szpitali cywilnych.
- " 13. Dostateczne, pułk do dziś dnia ^{obsługuje} w danych miejscach lekarze cywilni. Brak 60 % personelu sanitarnego.
- " 14. Wyszkolenie sanit dobre.
- " 15. Oddziały korzystają tylko dorywczo z kąpieli i odważalni a to po pierwsze ze względu na brak węgla po drugie ze względu na nieuruchomienie natrysków zepsutych istniejących w koszarach przez urząd budowlany. Z pralni pułk nie korzysta.
- " 16. Stan zdrowotny oddziałów zadowolniający.
- " 17. Szczepienie ochronne nie skontrolowane i nie przeprowadzone, a to ze względu na brak lekarza w pułku. W najbliższych dniach powyższy pułk ma być uzupełniony przez 49 p.p. Szczepienie będzie natychmiast przeprowadzone.
- " 18. Nie są pouczeni.
- " 19. Pułk powyższy znajduje się w organizacji, brak przepisowego zaopatrzenia i środków lekarskich, który to brak prawdopodobnie będzie pokryty przez przydział 49 p.p.
- " 20. Stan higieniczny oddziału dostateczny, daje się zauważyć brak bielizny a szczególnie skarpet i brak większej ilości mydła.

Pułk Łosubski.

- Ad 11. Izba chorych nie posiada. Lekarz został przydzielony przed paru dniami i dopiero urządza.

- Ad 12. chorych odnosi się do najbliższych szpitali cywilnych.
- " 13. Dostateczne, pułk do dziś dnia nie posiada lekarza wojskowego, służby pełnią w danych miejscach lekarze cywilni. Brak 60 % personelu sanitarnego.
- " 14. Wyszkolenie sanit. dobre.
- " 15. Oddziały korzystają tylko dorywczo z kąpieli i odważalni a to po pierwsze ze względu na brak węgla po drugie ze względu na nieuruchomienie natrysków zepartych istniejących w koszarach przez urząd budowlany. Z pralni pułk nie korzysta.
- " 16. Stan zdrowotny oddziałów zadowolniający.
- " 17. Szczepienie ochronne nie skontrolowane i nie przeprowadzone, a to ze względu na brak lekarza pułku. W najbliższych dniach powyższy pułk ma być natychmiast przeprowadzone. *uzupełnienie pna 49 k.k.*
Szczepienie nie będzie natychmiast przeprowadzone
- " 18. nie, pouczeni.
- " 19. nie kompletne, ze względu na brak lekarza.
- " 20. Stan higieniczny oddziału dostateczny, daje się zauważyć brak bielizny a szczególnie skarpet i brak większej ilości mydła.

H. SPRAWY SADOWE . - SĄDY POLOWE.

- ad 1/. Dywizja sądu polowego nie ma. Dekretem Naczelnego Wodza z dnia 25.II.20. został utworzony przy D.O.Gen, Pomorze w Grudziądzu sąd wojskowy, któremu Dywizja podlega.
- ad 2/. Najczęściej są przedmiotem postępowania sądowo karnego następujące przestępstwa:
- samowolne oddalenie się;
  - derzereja;
  - przestępstwa przeciwko obowiązkowi subordynacji wojskowej
  - kradzież.

A R E S Z T Y

P O L O W E.

- ad 3,4,5,6,7,8/. Aresztów polowych Dywizja nie posiada.

SPRAWY DYSCYPLINARNE W ODDZIAŁACH

- ad 9/. Nie.Zdarzył się jeden wypadek. Komendant został pouczony.
- ad 10/. Tak.
- ad 11/. Tak. Przez poszczególne wydziały wywiadowcze.
- ad 12/. Nie zawsze, zdarza się częściej, że formacje na zawezwanie świadków i podejrzanych nie dostawiają albo też nie na czas rozkazany.

SŁUŻBA SAMOCHODOWA, KOLUMNY SAMOCHODOWE WOZY PRZY
DOWODZTWACH.

- ad 1/. Dow. Dywizji.
- ad 2/. Wobec wielkiego braku wozów samochodowych ogranicza się do przewożenia najpotrzebniejszych artykułów żywnościowych i ekwipunku.
- ad 3/. Tak.
- ad 4/. Ponieważ nie wszystkie samochody są ewidencyjną własnością dywizji przeto niedostarczono książek dla samochodów, należących do D.O. Gen. Poznań, a pracujących czasowo w Dywizji.
- ad 5/. Dotychczas nie, ponieważ książki Dywizja dopiero odebrała.
- ad 6/. Nie, z powodu wymienionego w punkcie 5/. Wymienione rzeczy są w-pisywane w specjalne książki.
- ad 7/. Tak.
- ad 8/. Wyjazdy i ~~w~~Wyjazdy do garażu notuje się, kontrolując czas trwania podróży i kilometrów - wyznaczono^{szarżę} dla raportowania ew. nadużyć.
- ad 9/. Warsztat nie jest uruchomiony z powodu braku narzędzi.
- ad 10/. Podlega zarządowi kasy Sztabu Dywizji. Sprawy wewnętrzne w stadium stworzenia się.

D-wo 16. Dywizji Strzelców

M.p., dnia 11. marca 1920 r.

Pomorskich

SZEF WETERYNARY.

Raport
ze stanu chorych koni z dnia 8/III.br.

Formacja	Ilość koni	Ilość koni chorych na choroby		U w a g i
		niekażne	zakażne	
Pułk 63 /Tor./	137	4	1	Świerzb
" 64 /Grudz./	24	1	-	
" 65 /Starog./	22	2	-	
" 66 /Kaszubski/	20	-	-	
III. Grupa aeronaut.	17	-	-	
1/16 saperów	28	-	-	
16 komp. telegraf.	50	-	-	
Urząd amunicyjny	13	-	6	Świerzb; resztę należy uważać jako podejrzane
3 bat. 16.p.a.c.	85	-	57	Chorych na świerzb, reszta podejrzane.
2.komp. 16.p.sap.	16	-	16	" "
Sztab Dywizji Pom.	32	-	-	